

Vurdering af målgruppe for merudgiftsydelse til børn - med eller uden medicinsk og anden sidestillet behandling

af konsulent Erik Jappe

Når det skal afklares, hvem der er omfattet af målgruppen for merudgiftsydelse for børn efter reglerne i [servicelovens](#) § 41, kan det være afgørende, om vurderingen foretages med eller uden medicinsk behandling, som barnet modtager. Det er sværere at opfylde betingelserne for at være omfattet af § 41, hvis vurderingen foretages med medicinsk behandling.

Ankestyrelsen har udsendt en række principafgørelser, der præciserer praksis for, hvordan begrebet "med/uden behandling" skal forstås, og hvad det dækker over, herunder hvad der kan sidestilles med medicinsk behandling. Samme begreb anvendes i øvrigt ved målgruppeafklaring i forhold til merudgiftsydelse til voksne (§ 100).

Målgruppe for merudgiftsydelse efter § 41

Efter [servicelovens](#) § 41 skal kommunen yde dækning af nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med

- betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller
- indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

I [merudgiftsbekendtgørelsens](#) § 1, stk. 2 er det anført:

"Med indgribende lidelse forstås, at lidelsen skal være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse."

I [børnemerudgiftsvejledningen](#) er det yderligere præciseret:

"167. ... Ved betydelig funktionsnedsættelse skal forstås, at funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Her skal foretages en bred vurdering i forhold til den samlede livssituation. I denne vurdering vil bl.a. kunne indgå funktionsnedsættelsens betydning i relation til den pågældendes aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold etc."

Dvs. begrebet "indgribende" anvendes dels i forhold til spørgsmålet, om barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, dels i forhold til om barnet har en indgribende lidelse (kronisk eller langvarig).

I begge tilfælde skal der ses på følgerne i forhold til barnets samlede livssituation. Derfor bliver det afgørende, når der skal ske målgruppeafklaring, om vurderingen foretages med eller uden medicinsk behandling.

Vurdering: Med eller uden behandling

Det fremgår af [børnemerudgiftsvejledningen](#) pkt. 167, at

"når en kommune skal vurdere, om et barn hører inden for målgruppen til merudgiftsydelsen til børn, skal vurderingen foretages med udgangspunkt i barnets funktionsniveau med medicin, hvis barnet er under medicinsk behandling. Barnets funktionsevne skal dog vurderes uden medicin, hvis ophøret med medicin vil være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse."

Det fremgår af [principafgørelse 18-17](#), at spørgsmålet med eller uden behandling ikke udelukkende gælder medicinsk behandling. Fra afgørelsen:

"Hvis der er tale om en anden form for behandlingsforløb end medicinsk behandling, gælder det samme, hvis den konkrete behandling kan sidestilles med medicinsk behandling."

Hvis vurderingen foretages *med behandling*, vil følgerne for barnet i den daglige tilværelse ikke være så alvorlige og indgribende, som hvis barnet blev vurderet uden behandling. Derfor vil det i disse tilfælde være sværere at opfylde betingelsen for at være omfattet af målgruppen for § 41.

Hvis vurderingen derimod foretages *uden behandling*, vil det være lettere at blive omfattet af målgruppen for § 41. F.eks. vil børn med insulinkrævende diabetes automatisk være omfattet af § 41, fordi ophør med medicin vil være akut livstruende.

Akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse

Denne betingelse fremgår ikke af lov eller bekendtgørelse, men er anvendt af Ankestyrelsen i en række principafgørelser.

Betingelsen dukkede første gang op i [principafgørelse C-9-04](#), hvoraf det fremgår:

"Vedrørende vurderingen af, at sønnerne var omfattet af personkredsen ... , lagde Ankestyrelsen for så vidt angik den ældste søn vægt på, at han efter en lægelig vurdering havde en svær astmalidelse, som havde været til stede i 12 år, og der havde været betydelige astmasymptomer på trods af en ret intensiv astmabehandling. Hvis han ikke fik sin medicin dagligt, ville han efter en lægelig vurdering være svært handicappet og livstruet."

Senere præciseres betingelsens ordlyd til den nuværende, hvor betingelsen er: "Akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse." Det fremgår således af den nu kasserede [principafgørelse C-6-06](#) vedr. merudgiftsydelse for voksne (samme betingelse som for børn):

"Ankestyrelsen fandt ..., at det ikke på forhånd kunne udelukkes, at der efter en konkret individuel vurdering kunne være tale om særlige forhold eller komplikationer, der medførte, at forhøjet blodtryk uden relevant behandling ville være akut livstruende eller betyde en umiddelbar risiko for væsentligt og varigt nedsat funktionsevne."

I [principafgørelse 35-16](#) er det præciseret, hvad der skal forstås ved betingelsen. De to delbetingelser, hvoraf én skal være opfyldt, defineres således:

Akut livstruende: Hermed forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage.

Umiddelbar risiko: Hermed forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder.

Fra [principafgørelse 35-16](#):

"Borgeren skal i de ovennævnte situationer vurderes uden hensyntagen til den medicinske behandling, selvom en genoptagelse af medicinindtagelsen vil føre til, at funktionsevnen helt eller delvis genvindes."

Med/uden medicinsk behandling

Ankestyrelsen har udsendt flere principafgørelser vedrørende spørgsmålet, om målgruppeafklaringen skal foretages med eller uden medicinsk behandling.

Med medicin - [principafgørelse 55-11](#):

"Vurderingen af, om han var omfattet af personkredsen, skulle ... ske ud fra situationen med medicin. Dette skyldes, at hans adfærdsmæssige og følelsesmæssige funktionsnedsættelse forud for medicinsk behandling, ikke var så betydelig, at ophør med medicinsk behandling ville medføre umiddelbar risiko for varig og væsentlig funktionsnedsættelse. Han var før påbegyndelsen af den medicinske behandling altid meget urolig, havde koncentrationsproblemer og indgik kun med besvær i socialt samspil."

Uden medicin - se tidligere omtalte [principafgørelse C-9-04](#).

Med/uden hjælpemidler

Med udsendelse af [principafgørelse 43-15](#) har Ankestyrelsen taget stilling til, om vurderingen af om barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse skal foretages ud fra barnets funktionsniveau med eller uden brug af hjælpemidlet. Fra afgørelsen:

"Hvis barnet bruger et hjælpemiddel, skal vurderingen ... foretages ud fra barnets funktionsniveau med brug af hjælpemidlet. Ved medicinsk behandling skal vurderingen ... foretages ud fra situationen med medicin. Dette gælder dog ikke i de tilfælde, hvor ophør med den medicinske behandling ville være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse. I de situationer skal vurderingen foretages uafhængigt af den løbende eller varige behandling, som barnet modtager til afhjælpning af sin lidelse. Denne undtagelse gælder kun ved medicinsk behandling og ikke i de situationer, hvor barnet bruger et hjælpemiddel."

I den konkrete sag var forældrene til et barn med cochlear implant (CI - et hjælpemiddel) omfattet af § 41, idet barnet trods CI bl.a. ikke havde en normalhørelse.

Med/uden diætkost og sidestilling med medicinsk behandling

Skal målgruppeafklaringen til et barn på diætkost foretages med eller uden diætbehandling? Det spørgsmål har Ankestyrelsen taget stilling til i [principafgørelse 18-17](#). Det fremgår af afgørelsen, at

- vurderingen af, om en lidelse er indgribende, når barnet er i diætbehandling, skal som udgangspunkt foretages med diætbehandlingen,
- som udgangspunkt gælder dette også, selv om barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet,
- det gælder også, hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne,
- hvis diætbehandlingen kan sidestilles med medicinsk behandling, skal barnet dog vurderes uden diætbehandling, hvis barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet, eller hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne,
- en diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, hvis der er tale om en lægelig ordineret behandling med godkendte ernæringspræparater,
- diætbehandling, som ikke er iværksat efter lægelig ordination, kan ikke sidestilles med medicinsk behandling,
- det kan heller ikke sidestilles med medicinsk behandling, at borgeren følger en diætkost, der består i at undgå visse fødevarer og/eller erstatte dem med andre fødevarer.

Når diætbehandling således er sket efter lægelig ordination med godkendte ernæringspræparater, kan diætbehandlingen sidestilles med medicinsk behandling, og målgruppeafklaring skal foretages ud fra situationen uden diætbehandling, hvis barnet uden diætbehandling er akut livstruet m.v.

Afrunding

Udgangspunktet er, at målgruppeafklaringen i forhold til § 41 skal foretages med medicinsk eller anden sidestillet behandling. Hvis ophør med behandlingen vil være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig eller væsentlig funktionsnedsættelse, skal afklaringen dog ske uden behandling.